GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 271. Mercurĭ 9 (21) Decemvre. 1887.

Braşovŭ, 8 Decemvre 1887.

Scirea, că Tisza este chiămatŭ la Viena ca sĕ asiste la conferinţele comune, a produsŭ mare nelinişte şi marĭ temerĭ în Peşta, aşa că organulŭ ministrului-preşedinte s'a aflatŭ îndemnatŭ de a mulcomì spiritele printr'unŭ articulŭ, în care declară, că „momentanŭ" încă situaţiunea „nu este acută" şi totŭ mai e speranţă, că conflictulŭ cu Rusia se va puté evita.

Deocamdată, asigură organulŭ lui Tisza, se tractéză numai de esecutarea mĕsurilorŭ de precauţiune şi de negociările constituţionale şi financiare, ce stau în legătură cu acéstă eventuală esecutare.

Duminecă a sositŭ ministru-preşedinte Tisza la Viena şi, după ce a conferitŭ cu Kalnoky, a fostŭ primitŭ în audienţă de Maiestatea Sa. Dela 2—6 după amédĭ a fostŭ în ministeriulŭ de esterne o conferinţă comună ministerială, sub preşedinţa contelui Kalnoky. Se asigură că în acéstă conferinţă ministrulŭ de esterne a făcutŭ nisce declaraţiunĭ importante cu privire la unŭ evantualŭ conflictŭ cu Rusia şi la raporturile monarchiei cu Germania. S'a recunoscutŭ necesitatea de a se întări garnisónele din Galiţia, désă Rusia nu va înceta cu concentrările. De o procedere agresivă a Austro-Ungariei contra Rusiei nu e vorbă. C'unŭ cuvêntŭ marii sfetnicĭ ai monarchiei nu află de lipsă nicĭ întreprinderea unei acţiunĭ mai marĭ, nicĭ convocarea sesiunei estraordinare a delegaţiunilorŭ.

Ce-o fi adevĕratŭ şi ce nu din tóte aceste, se va vedea mai târdiu. Deocamdată mai înregistrămŭ scirea, că în conferinţa comună din urmă s'a tractatŭ de încuviinţarea unui creditŭ de 20—30 de milióne pe temeiulŭ creditului de 52½ milióne votatŭ mai înainte de delegaţiunĭ şi în parte anulatŭ de delegaţiunea trecută.

Intr'aceea se asigură dincolo şi dincóce de Laita, că situaţiunea militară devine pe di ce merge mai critică. Cum mai stă însĕ cu situaţiunea politică? Căcĭ bine dice o fóiă germană, că esistă o strînsă legătură între situaţiunea militară şi politică.

In privinţa acésta este însemnată şi enunciaţiunea organului d-lui de Giers, care are tendinţa de a mai slăbi puţinŭ aserţiunile lui „Ruski Invalid", dér în totalŭ stă totŭ pe acelŭ punctŭ de vedere.

Şi „Journal de St. Petersburg" descarcă rĕspunderea, pentru situaţiunea actuală a păcii armate, de pe spinarea guvernului rusescŭ şi dice că, décă puterile carĭ s'au aliatŭ şi formézĕ liga de pace în Europa centrală nu voescŭ decâtŭ susţinerea statului quo pe temeiulŭ tratatelorŭ esistente, Rusia încă se alătură la acésta „garanţiă de pace" prin aceea că ia mĕsurĭ defensive spre a' restabili „echilibrulŭ militarŭ" la graniţele sale, după maxima: *si vis pacem, para bellum.* Apoi încheiă declarândŭ că graţiă bunelorŭ raporturĭ cu vecinii sĕi, Rusia consideră pacea pentru multŭ timpŭ asigurată.

In acelaşŭ sensŭ vorbesce şi diarulŭ diplomaţiei rusescĭ „Nord", în numĕrulŭ sĕu dela 17 l. c. „Rusia", dice elŭ, „concede vecinilorŭ sĕi de a îngriji pentru siguranţa lorŭ după placŭ şi pretinde acelaşŭ dreptŭ pentru sine. Asupra acestei cestiunĭ Rusia nicĭ că va întra vreodată în discusiune." „Nord" repetă, că *Rusia nu voiesce rĕsboiulŭ şi nicĭ nu'lŭ va declara,* dér îşĭ reclamă dreptulŭ sĕu, de a lua astfelŭ de mĕsurĭ, carĭ sĕ-o asigure contra orĭ-cărui năvălitorŭ eventualŭ.

Faţă cu aceste enunciaţiunĭ ale diarelorŭ de frunte rusescĭ este fórte remarcabilŭ ceea ce se telegrafiază din Berlinŭ către „Neue freie Presse".

„Situaţiunea", i se spune anumitei foi, „se consideră în Berlinŭ mereu ca seriósă." „Kreuzzeitung" nu găsesce aptŭ articolulŭ „Jurnalului de St. Petersbourg" de a slăbi espunerile „Invalidului rusescŭ". In cercurile politice berline domnesce părerea că guvernulŭ austro-ungarŭ va lua la timpŭ mĕsurile de lipsă. Mai departe se aude accentuându-se, că şi atuncĭ „când *Austro-Ungaria* ar fi constrînsă prin înarmările rusescĭ de *a lua ofensiva*, pentru Germania ar fi datŭ *casus foederis*". Cu alte cuvinte Germania ar sări în ajutorulŭ Austriei şi atuncĭ, când acésta ar procede ofensivŭ.

Aceste credinţe şi accentuărĭ din partea celorŭ din Berlinŭ suntŭ de natură a da nascere unorŭ bănuelĭ. Nu cumva Germania e hotărîtă a provoca indirectŭ conflictulŭ, mânândŭ pe Austriacĭ în focŭ?

Dér cine póte adĭ sci ce se urzesce în secretŭ din partea diplomeţiei? Ajunge că tóte foile constată, că atmosfera devine totŭ mai înăbuşitóre.

Afacerea deputatului Traianŭ Doda.

Comisiunea de incompatibilitate a camerei deputaţilorŭ a desbătutŭ, sub preşedinţa contelui Csaky, afacerea deputatului Traianŭ Doda. Étă resultatulŭ desbaterei:

„După ce esemplarulŭ protocolului alegerei din Caransebeşŭ, cerutŭ de ministeriulŭ de interne, precum şi scrisorile lui Doda adresate preşedinţilorŭ camerei deputaţilorŭ şi comisiunei au fostŭ cetite, comisiunea constată, că Traianŭ Doda a fostŭ în regulă alesŭ deputatŭ, că elŭ nu şi-a presentatŭ mandatulŭ în terminulŭ legalŭ, adecă în intervalŭ de 15 dile după deschiderea dietei, că şi după invitarea preşedintelui a refusatŭ presentarea mandatului sĕu, ba a declaratŭ chiar, că nicĭ în viitorŭ n'are de gândŭ sĕ-şĭ presinte mandatulŭ sĕu, şi în fine, că elŭ şi-a menţinutŭ acéstă afirmare într'o declaraţiune adresată comisiunei. Pe temeiulŭ tuturorŭ acestora a declaratŭ unanimŭ comisiunea ca espiratŭ mandatulŭ de deputatŭ alŭ lui Traianŭ Doda în sensulŭ § 5 alŭ art. de lege XXXIX din 1876 şi a hotărîtŭ sĕ încunosciinţeze despre acésta pe preşedintele camerei. (In puterea paragrafului citatŭ alŭ legii, acela, alŭ cărui mandatŭ se declară espiratŭ în acestŭ modŭ nu se póte alege deputatŭ timpŭ de trei anĭ.) Dupăce hotărîrea camerei, amĕsuratŭ dispoziţiunilorŭ regulamentului ei, a fostŭ publicată la deschiderea uşilorŭ salei de pertractare, şedinţa s'a încheiatŭ.

Din camera României.

In şedinţa dela 5 (17) Decemvre a camerei, d-lŭ deputatŭ *Ciocazanŭ* amintesce camerei, care acum se va ocupa cu indigenatele, ca sĕ ia în deosebita lorŭ atenţiune pe farmaciştĭ, carĭ nu potŭ funcţiona în virtutea legei până ce nu suntŭ împămĕnteniţĭ.

Vocĭ. Cum? De ce? Pe Românĭ sĕ 'i lăsămŭ la o parte?

Camera fiindŭ consultată, hotărăşte ca cestiunea asta sĕ fiă formulată în scrisŭ şi dată comisiunilorŭ respective.

D-lŭ *Maniu* face apelŭ la sentimentele naţionale ale deputaţilorŭ şi 'i rógă ca mai nainte şi mai presusŭ de tóte sĕ indigeneze pe Românii de nascere, cărora li se facŭ dese şicane cu ocasiunea concursurilorŭ la vre-o catedră séu altă slujbă, dicêndu-le că nu suntŭ românĭ, pe lângă tóte că suntŭ născuţĭ din părinţĭ românĭ şi crescuţĭ în ţéră. Sĕ se facă decĭ pentru totdéuna capĕtŭ acestorŭ stărĭ de lucrurĭ. D-lŭ Maniu cere ca sĕ se alăture cele mai eclatante dovedĭ şi acte către cererile de indigenatŭ, din carĭ acte deputaţii sĕ se pótă convinge despre naţionalitatea celorŭ ce cerŭ indigenatulŭ.

Atitudinea României în conflictulŭ austro-rusŭ.

Se respândise vestea, că România, în casŭ de rĕsboiu între Austro-Ungaria şi Rusia, va aşeda la Prutŭ, la graniţa română dinspre Rusia, două corpurĭ de armată, pentru Austro-Ungaria în contra Ruşilorŭ.

Acéstă veste e desminţită de o telegramă din Bucurescĭ, în care se dice că România e decisă sĕ menţină, sub tóte împrejurările, principiulŭ neutralităţii.

SCIRILE DILEI.

Escelenţa Sa Metropolitulŭ Mironŭ Romanulŭ a emisŭ unŭ circularŭ către tóte oficiile protopresbiterale, făcêndŭ cunoscutŭ, că pentru alegerea deputaţilorŭ congresualĭ din clerŭ, preoţimea îndreptăţită are sĕ se adune la loculŭ colegiului *Marţĭ în 22 Decemvre* v. a. c., ér pentru alegerea deputaţilorŭ mirenĭ se vorŭ întruni sinódele parochiale estra-ordinare *Duminecă în 20 Decemvre* v. a. c., premergêndŭ enunciarea sinodului cu 8 dile înainte, adecă la 13 Decemvre; în fine colegiile mirenescĭ se vorŭ întruni la loculŭ centralŭ alŭ cercului Marţĭ în 22 Decemvre v. a. c. pentru actulŭ scrutiniului. Numitulŭ circularŭ, datatŭ din 5 Octomvre a. c., arată amĕnunţitŭ modulŭ cum au sĕ se sĕvîrşéscă aceste alegerĭ.

—x—

Cetimŭ într'o corespondenţă din *Neutra* către „Pester Lloyd": »Zelulŭ plinŭ de focŭ, cu care s'a păşitŭ la timpulŭ sĕu la ridicarea culturei naţionale (unguresci) prin construirea *teatrului* de aci, s'a stinsŭ curêndŭ. *Toţĭ directorii facŭ fiasco, cu tótă însemnata subvenţiune;* dér aşa rĕu ca acum n'a statŭ societatea teatrală. Nicĭ o subvenţiune, nicĭ unŭ publicŭ. La 14 c. a trebuitŭ sĕ se abdică la representaţiune din causa lipsei de privitorĭ — în parterŭ erau, împreună cu cei ce aveau bilete de liberă intrare, patru ómenĭ. Sĕrmanii actorĭ, cărora directorulŭ nu le póte plăti lefurile, suferŭ fóme în adevĕratulŭ înţelesŭ alŭ cuvêntului. In astfelŭ de împrejurărĭ „Krachul" (falimentulŭ) e numai o cestiune de câteva dile şi comitetulŭ teatrului ar face bine a nu mai da câţiva anĭ teatrulŭ nicĭ unei societăţĭ, décă nu vrea sĕ'şĭ atragă asupră'şĭ odiulŭ d'a fi aruncatŭ în miseriă pe directorŭ şi pe actorĭ". — Étă unde au adusŭ luerurile pornirile nechibzuite de maghiarisare.

—y—

In *Vĕrşeţŭ* a fostŭ sĕ se alégă Duminecă în sĕptĕmâna trecută 40 de bărbaţĭ de încredere ai autorităţii industriale. La actulŭ de alegere însĕ apărù numai *unŭ singurŭ alegĕtorŭ* şi pe basa biletului de votare ce l'a datŭ acesta s'a anunţatŭ după amédŭ resultatulŭ alegereĭ. — Incă unŭ semnŭ alŭ timpului.

—x—

Precum spune „Branik", *guvernulŭ unguresců* a órdonatŭ o *anchetă contra* reuniunei sĕrbescĭ *„Matika Srbska"* şi a avisatŭ pe fişpanulŭ din Neoplanta sĕ adune datele necesare. — Cu ce'şĭ va mai fi motivândŭ guvernulŭ ungurescŭ şi acéstă urgiă pornită contra Maticei sĕrbescĭ?

—x—

»Kolozsvar« publică următórea întimpinare la adresa d lui Bartha Miklos, redactorulŭ lui „Ellenzek»: »In Nr. 271 alŭ lui »Ellenzek" la articulul de fondŭ despre *alegerea din Iclandŭ* se póte ceti urmatórea minciună iscălită de d-ta: »Prea cuviosulŭ Darko Sandor când a mersŭ în Ianosfalva ca sĕ ţină vorbirĭ, a umplutŭ birturile cu credincioşii sĕi, a bĕutŭ vinarsŭ până a cădutŭ mortŭ de bĕtŭ sub masă. Te provocŭ dér, d-le Bartha Miklos, ca sĕ dovedescĭ acéstă înaintea judecătoriei competente până în 1 Martie alŭ anului viitorŭ. Décă vei dovedi acésta mĕ obligă a plăti „Kulturegylet«-ului 100 fl. pedépsă, ér décă n'o vei puté dovedi, atuncĭ d-ta ai sĕ plătescĭ 100 fl. pedépsăpentru limba-ţĭ ascuţită, tot în favorul „Kulturegylet«-ului. Popă bét şi redactor mincinos: tot un dracŭ; amêndoi suntŭ de-o potrivă vrednicĭ de pedépsă. Sĕ ne aplanămŭ dér neînţelegerile în favorulŭ „Kulturegylet«-ului. — Ianosfalva 10 Decemvre 1887. Darka Sandor, preotŭ. — Frumosŭ se omenescŭ!

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ Trefort a rĕsplătitŭ cu 80 fl. pe preotulŭ gr. or. *Ionŭ Savu* din *Bobda*, comitatulŭ Torontalŭ, pentru serviţiile sale aduse maghiarismului.

—x—

Intre recruţii încorporaţĭ în timpulŭ esercitiului din

1887 în armata de uscatŭ şi de mare a *Germaniei* abia s'au aflatŭ 1160 de indiviḑĭ, carĭ nu sciau ceti şi scrie, din numĕrulŭ totalŭ de 101,156 de recrutĭ. Recruţii din provincia Hohenzollern chiar toţĭ sciau scrie şi ceti. Nu în tóte părţile Germaniei este însĕ poporulŭ atâtŭ de cultivatŭ, căcĭ în alte provincii se află cu milióne'e, carĭ nu sciu scrie şi ceti. — Când ne vomŭ puté făli şi noi cu asemenea progrese? Dér e greu, căcĭ stăpânirea ungurésă îngrijesce ca sĕ nu progresămŭ repede.

—x—

Şcóla săséscă agricolă din Feldióră a fostŭ cercetată în anulŭ şcolarŭ 1886/7 numai de 9 şcolarĭ, dintre carĭ unulŭ românŭ. Rĕu facŭ Românii că nu'şĭ dau la astfelŭ de şcóle copii, pe carĭ vréu sĕ-i facă agricultorĭ.

—x—

In şedinţa din urmă a representanţei comunale din *Cluşiu* s'a decisŭ înfiinţarea unui institutŭ de surdo-mutĭ. In acéstă afacere se va adresa ministrului unguresc Trefort o representaţiune, s'a mai alesŭ unŭ comitetŭ esecutivŭ, care sĕ compună unŭ memorandŭ cătră dietă. Se va mai adressa şi rugarea d'a se concede sĕ se ridice în comitatele ardelene unŭ adausŭ de dare. — Va sĕ ḑică totŭ Românii sĕ susţină şi acestŭ institutŭ de maghiarisare a surdo-muţilorŭ, fiindŭ că Românii formézá poporaţiunea cea mare a Ardélului.

—x—

Marele duce de Sachsen-Weiner a conferitŭ episcopului sasŭ *Dr. G. D. Teutsch* din Ardélŭ, cu ocasiunea aniversărei a 70-a a ḑilei nascerei, crucea de cavalerŭ (Comthur) cu stéua ordinului vegherei séu a şoimului albŭ.

—x—

Societatea literară-bisericéscă »*Alexi Şincai*« a junimei române din seminariulŭ gr. cat. din *Gherla* va ţinĕ o *şedinţă festivă* în localitatea seminariului, în 1 Ianuariu st. n. 1888 cu prilegiul jubileului secerdotal alŭ Summului pontifice regnante Leone XIII. Inceputulŭ la 5 óre séra. Prof, *Dr. Iónŭ Popŭ*, conducĕtorŭ. *Emiliu Branŭ*, preşedinte. *Vasiliu Popŭ*, secretarŭ. Programulŭ: După imnulŭ: »Impĕrate cerescŭ«: 1. »Cuvêntŭ de deschidere« rostitŭ de E. *Branŭ* cl. IV. 2. »Viéţa şi caracterulŭ personalŭ alŭ Summului Pontifice Leone XIII« de Vasiliu *Popŭ* cl. II. 3. „Trimisulŭ Provedinţei“ poesiă ocasională de E. *Branŭ*, cl. IV. declamată de Iónŭ Vereşŭ cl. III 4. „In eterna urbe Roma“ cuartetŭ esecutatŭ de corulŭ vocalŭ. 5. »Despre infalibilitatea Ponteficelui« disertaţiune de Vasiliu *Vajda*, cl. II. 6. »Jidovulŭ Rĕtăcitorŭ« după Schubert, trad. de G. Ţĕranŭ, declamată de Juliu *Moldovanŭ*, cl. II. 7. „Oremus pro Pontifice« cuartetŭ esecutatŭ de corulŭ vocalŭ. 8. „Enciclica „Humanum genus«, apretiare de Alesandru *Haliţia*, cl. IV. 9. „Cuvêntŭ de închidere“ rostitŭ de Iónŭ *Chişiu*, cl. IV şi vice-preşedintele societăţei.

—x—

In ḑilele acest a, unŭ „domnŭ“ se duce în locuinţa colectorului de dare din *Galaţi*, lângă Făgăraşŭ, şi cerŭ ca „primŭ-controlorŭ împuternicitŭ de fisolgăbirĕu, sĕ i se presinte registrele şi consemnările de sumele de dare încasate. Judele localŭ şi colectorulŭ de dare nu cutezară a'şĭ esprima neîncrederea şi îndoiala faţă cu unŭ „domnŭ atâtŭ de nobilŭ.“ Pe când primŭ controlorulŭ pertracta cu şefii oficiului localŭ ca sĕ-i predea banii aflătorĭ în cassa de dare spre a i duce la oficiulŭ de dare din Bistriţa, întră din întêmplare inspectorulŭ de dare Algatzi, care se afla în călĕtoria oficială. „Domnulŭ primŭ-controlorŭ“ fù demascatŭ ca înşelătorŭ, apoi arestatŭ şi acum şéde la umbră în inchisórea din Bistriţa. Inşelătorulŭ se numesce Edmund Kovacs

—x—

Comunei *Geoagiulŭ de josŭ* i s'a datŭ voiă, ca pe viitorŭ sĕ'şĭ ţină têrgulŭ anualŭ la 25, în locŭ de 2 Ianuarie.

—x—

Deunăḑile anunţaserămŭ, că unŭ *Jidovŭ bĕtrânŭ de 90 de anĭ*, milionarŭ în *Iaşi*, *e în tratărĭ de căsătoriă* cu o femeiă din Lembergŭ. Étă acum ce scrie „Resboiulŭ“ despre acéstă scandalósă însoţire: „Căsătoria comică a vestitului bancherŭ, a decanului prin avere şi virstă a bancherilorŭ israeliţĭ din Iaşĭ d. I. Ch. Daniel, s'a stricatŭ, s'a înecatŭ în baltă prin unŭ desnodămêntŭ fórte amusantŭ, vrednicŭ a procura subiectulŭ unei comedii séu a unui foiletonŭ caraghiosŭ. Nonagenarulŭ mire aducêndu-şĭ miréssa la Iaşĭ din Lemberg, a voitŭ sĕ'şĭ serbeze logodna în sînulŭ numerósei lui familii printr'unŭ fórte străluciţŭ şi grandiosŭ banchetŭ; miréssa e femee de 40—50 anĭ, bine conservată şi fórte frumósă încă. In momentulŭ când bancherulŭ Daniel se credea, la masă, în culmea fericirilorŭ omenesţĭ, şi jubila privindŭ miréssa cu neşaţiulŭ unui omŭ de 90 anĭ, de odată troncŭ! o telegramă din Galiţia. Credêndŭ că e vr'o felicitare, bĕtrânulŭ o trece mireseĭ lui s'o citéscă; aci e aci! Depeşa conţinea o teribilă descoperire pentru nonagenarulŭ bancherŭ: miréssa d-sale era denunţată acolo, că e amanta unui conte polonŭ, cu unŭ trecutŭ de aventurieră şi cu profesia de femee liberă! Tablou: desolarea şi ruşinea bĕtrânului; bucuria şi armonia familiei nemulţămite de acea căsătoriă ridiculă, miréssa a plecatŭ imediatŭ luândŭ însĕ precauţiunĭ a rĕmâné cu frumósele darurĭ de nuntă din partea mirelui, darurĭ ce consistau în patru mii de galbenĭ noi în aurŭ, zimţĭ austriacĭ, şi în bijuterii cu briliante marĭ, fórte preţióse, păstrate de vechime în lăḑile secularului bancherŭ ieşanŭ! Frumósă căsătoriă!... Unŭ asemenea pasŭ ridiculŭ în viéţa unui fórte bĕtrânŭ bancherŭ, cu renume în piaţă, de multe orĭ póte discredita şi compromite situaţiunea sa financiară şi mai cu osebire morală. *A quelque chose malheur est bon!*“

Literatură. Revista Societăţii »Tinerimea română«, ce apare odată pe lună în Bucurescĭ, conţine în Nr. 10 şi 11 de pe Octomvre şi Noemvre: Portretulŭ Sofiei (novelă) de Rădulescu Nigerŭ. — Educaţiunea naţională (conferinţă), de Nal. — Visŭ (poesiă). de Rădulescu Nigerŭ. — Resumatulŭ conferinţelorŭ învĕţătorilorŭ din Argeşiu. — Iubitei mele (poesiă) de Rădulescu-Nigerŭ. — Degenerarea şi regenerarea animalelorŭ nóstre domestice (fine) de M. C. — Da! (poesiă) de Rădulescu-Nigerŭ. — Câmpulŭ şi pădurea, de Stemi. — Bunica (poesiă) de N. G. Rădulescu-Nigerŭ. — Planeta Marte de N. T. — Êrna săracului şi êrna bogatului (poesiă) de N. G. Rădulescu-Nigerŭ. — Cronica scienţifică de C. M.

„Lumina pentru toţĭ“, revistă ilustrată de enciclopediă şi de pedagogiă, apare în Bucurescĭ de 2 orĭ pe lună în câte 24 pag., séu numai odată în 48 pag. Directorŭ: *Eniu de Bălteanu*. Nr. 6 dela 1—30 Noemvre conţine: Sentinţe pedagogice. — Schiţe din istoria pedagogiei (urmare) de Ioanŭ Rusu. — Cronica teatrală (Ovidiu, Fântâna Blanduzei etc.), de Ioanŭ Rusu. — Joculŭ copiilorŭ, de Christ. St. Reverénu. — Cum învéţă Gertruda copii sĕi? (epistola 10), de E. B. — Ştefanŭ Vodă (baladă poporală), de Pr. St. Stoicescu. — In contra direcţiunei literare dela „Contimporanulŭ“, de Juvenalŭ. — Unŭ sistemŭ românescŭ de învĕţămêntŭ, prelucratŭ de Stefanŭ Georgescu-Carpenŭ (urmare). — Meseriile române (aparatulŭ de torsŭ perfecţionatŭ). — Conferinţele învĕţătorilorŭ din Muscelŭ. — Speranţa. — Rusia şi România. — Rolulŭ Românilorŭ într'unŭ rĕsboiu europenŭ. — Intrunirile învĕţătorilorŭ din fiă-care plasă a judeţului Ilfovŭ, de Eniu Bălteanu, — Numerile. — Scóla nouă. — Noi revisorĭ scolarĭ etc. — Notiţe literare.

Domeniulŭ Corónei în România.

Cetimŭ în „Curierulŭ Financiarŭ“ dela 6 (18) Decemvre:

Hotărîtŭ, M. S. Regele voesce ca ţĕranulŭ sĕ fiă unŭ luminatŭ cetăţeanŭ în statŭ, şi pentru acésta nu cruţă nicĭ unŭ sacrificiu în a dota satele de pe domeniulŭ Corónei cu scolĭ bine îndestrate cu materialŭ şi cu profesorĭ suficienţĭ.

Numerósele scolĭ ce s'au înfiinţatŭ în comunele rurale de pe domeniulŭ Corónei constituescŭ o probă vĕdită de înaltele şi generósele sentimente ale Regelui.

Am ḑisŭ la înfiinţarea Domeniului Corónei, că acéstă instituţiune va fi pentru poporŭ unŭ focarŭ de luminĭ agricole şi industriale. Ḑisele nóstre se realiséză astăḑĭ cu o repeḑiciune care ne uimesce.

Nu era destulŭ că fiă-care comună de pe Domeniulŭ Corónei dobêndise o scólă, acum ne sosesce vestea că se înalţă câte două scóle unde s'a vĕḑutŭ că e necesitate, şi se înfiinţéză chiar ateliere, de unde *industria casnică* sĕ se rĕspândéscă cu înlesnire prin sate.

A doua şcólă inaugurată săptĕmâna trecută totŭ în comuna Lipovŭ de pe Domenulŭ Săgarcea şi *atelierulŭ* ce funcţionéză acolo pentru *fabricarea pălăriilorŭ de pae* care a figuratŭ cu onóre la Esposiţiunea cooperatorilorŭ din Craiova, dau mĕsura esactă de rolulŭ bine-făcĕtorŭ a'ŭ Domeniului Corónei...

Bibliotecile şcolare.

(Urmare şi fine.)

Se nasce însĕ întrebarea, déjă posede literatura nóstră cărţile de lipsă pentru tinerime, décă învĕţaţii noştri s'au îngrijitŭ, ca generaţiunile, ce suntŭ din desvoltare, sĕ nu fiă lipsite de nutrimêntulŭ spiritualŭ de lipsă?

Este adevĕratŭ, că literatura nóstră nu dispune de acea variaţiune de scrierĭ destinate pentru tinerime, pe care o observămŭ la popórele mai înaintate în cultură decâtŭ noi; este adevĕratŭ, că noi nu avemŭ nisce serii de lucrărĭ pentru tinerime, împărţite după etăţĭ, după cum d. e. le au Germanii, Francesii séu Englesii; este adevĕratŭ, că la noi nu aparŭ jurnale întocmite anume pentru copii şi pentru copile, după cum aparŭ d. e. la concetăţenii noştri Maghiarĭ*), — cu tóte acestea unele le avemŭ şi noi, şi la noi s'au datŭ la ivélă unele scrierĭ, care se potŭ întrebuinţa cu destulŭ succesŭ chiarŭ şi în şcólele, pe care le privescŭ mai cu sémă aceste rêndurĭ.

Ajunge, credŭ, décă amintescŭ aci »Biblioteca pentru tinerimea de ambele secse«, prelucrată de I. M. Riurénu (în scrierile căreia însĕ nu e fiă rĕu, décă s'ar face unele schimbărĭ cu privire la limbă şi la ortografiă), unele broşurĭ din „Biblioteca poporală« a »Tribunei«; „Biblioteca copiilorŭ«, edată de libraria N. I. Ciurcu din Braşovŭ (esceptionândŭ broşurile, în care se cuprindŭ unele piese nereuşite, cum e d. e. broşura 18**); „Biblioteca pentru tinerimea română«, edată de „Societatea pentru literatura şi cultura română“ din Bucovina; »Biblioteca« societăţii „Şcóla română«; pentru şcolarii mai desvoltaţĭ. »Satulŭ cu comorile« alŭ d-lui N. Petra-Petrescu, etc.

Dér după împrejurările, în care trăesce poporulŭ nostru, nicĭ atâta nu e de ajunsŭ. Bibliotecele nóstre şcolare, cu deosebire în comunele della ţéră, ar trebui sĕ fiă totŭ odată nisce adevĕrate biblioteci poporale, care sĕ lege şi mai tare pe sătênulŭ românŭ de scóla din comuna sa, şi care, procurându-i o petrecere plăcută şi folositóre, sĕ'lŭ feréscă de atâtea deprinderĭ rele, cu care îşĭ omóră timpulŭ liberŭ, slăbănogindu'şĭ atâtŭ trupulŭ câtŭ şi sufletulŭ.

Ah, ce privelişte frumósă ar fi, când în sĕrile lungĭ

*) In România, pare-mi-se, s'au făcutŭ câte-va încercărĭ, care însĕ n'au isbutitŭ.

**) Veḑĭ Nr. 1 „Şcóla şi Familia«: Bibliografie.

FOILETONŬ.

SIRIUS.

III.

Palidă şi tristă Mariama privea peste flacăra jăraticului din sobă. Povestea tânguirei înţreţĕsută cu glasulŭ sarbedŭ alŭ desperării ce o stăpânea, curgea în ropotŭ melancolicŭ prin sufletulŭ ei, precând flacăra fâlfâitóre consuma mereu două bucăţĭ de lemnŭ. Luminarea de pe masă din ce în ce micşorându-şi lumina, în urmă adormi. Mariama posată pe unŭ scaunŭ de rêndŭ îşĭ freca fruntea, îşĭ pipăia fragii sînilorŭ acuşa copţĭ la foculŭ vêrstei sale şi aprópe de a o fura aleanul asculta cum unŭ cariu în sunete lugubro-cadenţate bătea în rama unei vechĭ icóne.

Isvorulŭ mângâerii pentru ea de multŭ era secŭ. Buzele ei bâlbâiau cuvinte ce 'n urechea ei sunau aşa de duiosŭ. De odată 'i se 'ntunecă totulŭ dinainte'i, respirulŭ îi înghéţă pe buze şi pleopele 'i căḑură peste ochii ei marĭ şi negri. 'I se părea că Sirius întunecându-se a picatŭ în gurile oceanului. Se scólă, ia altă lumină şi o aprinde. Merse dreptŭ la masă, luă unŭ condeiu, şi pe unŭ pergamentŭ galbinŭ ca ea, se 'ncercă sĕ eternisese memoria lui:

Unde-ai apusŭ, o! stea măréţă
A sufletului meu sdrobitŭ?
Lumina ta, ce dă viéţă,
In care chaosŭ s'a sfîrşitŭ?

De grabă s'au topitŭ cu tine
Ilusiile 'mĭ tineresci;
Perdută vecinicŭ pentru mine —
Baremĭ odată sĕ 'mĭ zîmbescĭ!

Două lacrimĭ sigilară aceste rêndurĭ. După câte-va momente ea continuă:

Când nóptea vĕlulŭ îşĭ întinde
A tale raḑe aurii
Unŭ vécŭ de gândurĭ îmĭ aprinde
In creerii sarbeḑĭ şi pustii.

Ér tu de cerurĭ deslipită
Pe lungĭ cărărĭ de stele plecĭ —
Şi 'mĭ parĭ atâta de mărită
Când naştĭ din negura ḑe vecĭ!

Nóptea era aşa de rece, căcĭ vêntulŭ de pe la finele lui Noemvre, aspru, cum era sleise orice ropotŭ de isvórĕ şi nimicise orice freamĕtŭ de codrii. Cerulŭ deodată se întunecă. Norĭ grei planéză pe orisontŭ. In puţină vreme fulgii de nea ca nisce óspeţĭ noi şi îndrăsneţĭ se vĕdŭ lipindu-se de geamurĭ, ér vêntulŭ turbatŭ mişcă crângile plopului uscatŭ, ce sunau ca nisce loviturĭ de óse.

Visurile copilăriei suntŭ aşa de dulcĭ, ilusiile tinereţelorŭ însĕ atâtŭ de amăgitóre! — astfeliu gândia Mariama.

Vêntule, vêntule, vino şi du-mĭ gândurile departe până la elŭ. In drumulŭ tĕu nu te opri, căcĭ acolo susŭ te aşteptă o fiinţă trecută în nefiinţă Este elŭ, e Sirius. Raḑele lui adesea îmĭ parŭ picurii cei mai dulcĭ de mângâere, adesea amarulŭ celŭ mai ucidĕtorŭ...! Durerea şi urîtulŭ suntŭ duşmanii cei mai neîmpăcaţĭ ai fericirii. Când ai scăpatŭ de unulŭ, te urmăresce altulŭ. Urîtulŭ îţĭ aleşiueşte paşii şi se ţine după tine ca umbra pe lângă zidurile cele recĭ; durerea şi mai multŭ: ea nu te urmăreşte numai, ci te stăpâneşte, ér lumea ticălósă fórte arareorĭ îţĭ dă prilegiulŭ de a te subtrage de sub puterea acestorŭ duşmanĭ ai inimii şi minţii. O! Sirius, scobóră-te decĭ la mine şi:

Nu încerca ér a te duce
Pe drumulŭ tĕu de vecĭ, s'acum
Las' dragostea-mĭ sĕ te apuce
Şi sĕ plecămŭ pe-acelaşŭ drumŭ!

de érnă ai vedé pe sătenii noştri adunaţĭ într'o încăpere a edificiului şcolarŭ şi aicĭ preotulŭ séu învĕţătorulŭ le-ar ceti şi le-ar tălmăci câte unŭ interesantŭ capitolŭ din vre-o scriere alcătuită anume pentru poporŭ, séu când Dumineca după eşirea din biserică ai vedé pe ţĕranii şi ţĕrancele nóstre mergĕndŭ la scólă şi cerĕndŭ din biblioteca scolară o povestire, o carte despre economia casnică, despre păstrarea sănĕtăţii etc.!

In privinţa acésta, după cum ne împărtăşescŭ diarele din România, acolo s'a începutŭ o mişcare vrednică de tótă lauda. Ar fi de doritŭ numai ca zelulŭ de a forma lângă scóle bibliotecĭ destinate pentru poporŭ sĕ fiă împreunatŭ cu destulă pricepere la alegerea materialului pentru cetitŭ, ca nu cumva celorŭ puţinŭ pregătiţĭ sĕ li se dea lucrurĭ pré grele pentru priceperea lorŭ, şi astfelŭ în locŭ de atragere sĕ se deştepte într'ênsii disgustŭ faţă de noulŭ mijlocŭ de cultură, ce începe a se întrebuinţa.

Tóte acestea suntŭ bune, îmĭ va obiecta cine-va la urma urmelorŭ; dér cu ce sĕ procurămŭ biblioteca scolară-poporală, despre care s'a vorbitŭ până acum; unde suntŭ mijlócele, cu care s'ar puté suporta cheltuelile, ce sĕ recerŭ pentru aşa ceva?...

Mijlócele le vei găsi de bunĭ sémă, décă vei lua mai de aprópe în considerare împrejurările, în care se află comuna, pe care voescĭ sĕ o îndestrezĭ cu asemenea bibliotecă. Atâta îţĭ observŭ, că nu trebue sĕ facĭ tot dintr'odată, ci pe rêndŭ, încetŭ cu încetulŭ. Astădĭ procurĭ o carte de lipsă pentru învĕţătorŭ, mâne una pentru scolarĭ, poi-mâne una pentru poporŭ, şi aşa mai departe.

Ia-te cu binele pe lângă epitropii bisericei, şi vedĭ, că póte tot sĕ va mai fi aflândŭ pe fundulŭ lădii vre-unŭ zlotŭ, doi, cu care vei putea face începutulŭ. Nu pregeta mai departe a'lŭ visita la diua numelui pe badea Marcu bocotanulŭ, şi caută a'lŭ ambiţiona sĕ dea şi elŭ câţĭ-va decerĭ pentru cărţile şcólei, din care sĕ vorŭ putea lumina până şi nepoţii şi strănepoţii luĭ. De altă parte bagă de sémă, ca la procurarea cărţilorŭ şi la purtarea socotelilorŭ sĕ fi câtŭ sĕ póte de acuratŭ, şi tot-odată ca de timpuriu sĕ facĭ pe consătenii tĕi sĕ simţă binefacerile unei bibliotecĭ scolare bine întocmite.

Nu-i vorbă, şi consistóriele, precum şi despărţĕmintele „Associaţiunei transilvane“ ar putea sĕ facă câte ceva în acéstă privinţă.

(Şcóla şi Familia dela 1 Noemvre).

Andreiu Bârsanŭ.

Giurgeu-St Miclăuşŭ, 17 Decemvre 1887.

(Urmare.)

Dare de sémă şi mulţămită publică despre banii incurşĭ şi alte oferte în folosulŭ nou edificândei bisericĭ gr. cat. din Giurgeu St. Miclăuş, reşedinţa oficiului protopopescŭ gr. cat. a Giurgeului.

Subscrisulŭ în Noemvre 1885 fiindŭ dispusŭ din partea Prea Veneratului Consistorŭ metropolitanŭ din Blaşiu de parochŭ în Giurgeu St. Miclăuş şi încredinţatŭ cu ducerea oficiului protopopescŭ gr. cat. alŭ Giurgeului; voindŭ ca în loculŭ bisericei arse în 1874 sĕ se edifice una nouă, obţinêndu-mĭ dela locurile competente concesiune de a colecta spre acelŭ scopŭ, cu acésta ocasiune vinŭ a'mĭ esprima în publicŭ cea mai profundă mulţămită tuturorŭ marinimoşilorŭ contribuenţĭ şi colectanţĭ şi a'mĭ da sémă, când constatŭ că suma colectată pe te totŭ face suma de 736 fl v. a. (şépte sute 36 fl v. a.) din care s'au colectatŭ prin mine şi anume: 517 fl. 81 cr.

1) Dela inteliginţa catolică din cerculŭ pretorialŭ Gyo. Szt. Mik'os 224 fl. 81 cr. care sumă s'a chitatŭ în carta vidimată de spectabilulŭ Vicecomite din Csik. Szereda cu ddto 25 Iuniu 1886. Nr. 1677.

Dela mine am datŭ 20 fl., dela Spectabilulŭ D. Simeonŭ Popielea controlorŭ în locŭ 5 fl.

Dela D-nii. Ioanŭ Frundă gendarmŭ în locŭ 1 fl., Ioanŭ Spiru comerciante în Tulghieşiu 100 fl., Ioan Şiolnai preotŭ în Alfalău 5 fl., Simeonŭ Cotta preotŭ în Bicazu 10 fl., Ioanŭ Teslovanŭ preotŭ în Bilboru 2 fl., Dionisiu Şiolnai preotŭ în Csk Szt. Domokos 5 fl., Georgiu Gergely preotŭ în Szepviz 5 fl., Ioanŭ Dobreanu preotŭ în Corbu 10 fl., Demetriu Dreganŭ preotŭ în Damucŭ 46 fl., Gavrilă Ciobotariu preotŭ în Gimeşiu 10 fl Georgiu Ţieranu preotŭ în Şiermaşiu 11 fl., Michailŭ Dobreanu preotŭ în Tulghieşiu 5 fl., Aureliu Urzica preot în Valea Jidanului 10 fl., Eliă Câmpeanu preotŭ în Várvizu 46 fl., Ionaşiu Ilie economŭ în Tekeröpatak 1 fl. Dela Maria Ciobotaru din Ghimeşiu 1 fl.

2. Prin DD. Georgiu Gergely, parochŭ în Szépviz 13 fl. 16 cr., colectaţĭ în cerculŭ Szépvizului pre basa concesiunei ce i-am esoperatŭ dela spectabilulŭ vice-comite din Szereda, unde s'a şi chitatŭ despre banĭ.

3. In asemenea modŭ sa colectatŭ din partea preotului din Lázárfalva onor. Gheorgiu Boerŭ în cerculŭ pretorialŭ Csik Szt. Márton 20 fl.

4. Prin Ioanŭ Şiolnai parochŭ în Alfalău colecta de acolo 1 fl. 10 cr.

5. Prin Simeonŭ Cotta parochŭ în Bicazŭ 5 fl. 46 cr., colectaţĭ în banĭ dela credincioşii sĕi.

6. Prin Ioanŭ Teslovanŭ, parochŭ în Bilborŭ 3 fl. colectaţĭ din parochia sa, 3 ştergare, 3 merindare şi 9 coţĭ de pânză.

7. Prin Ioanŭ Dobreanu parochŭ în Corbu 12 fl. 53 cr. colectaţĭ în parochia, sa $1^1/_2$ chilo de céră şi 2 ştergare.

8. Prin Gavrilŭ Ciobotariu parochŭ în Ghimeşiu 3 fl. colectaţĭ dela poporenii sĕi.

9. Prin Georgiu Ţĕranŭ preotŭ în Şiermaşiu 8 fl. 38 cr. colectaţĭ dela credincioşii sĕi.

10. Prin Eliă Câmpeanu parochŭ în Varvizŭ 51 fl. 56 cr. colectaţĭ în parochia sa, 2 ştergare, 8 merindare şi o faţă de mésă.

11. Societatea numită a „Sântei Treimi“ a junimei armene cath. din locŭ încă a votatŭ din casseta societăţii suma de 50 fl. v. a. solvindă numai la casulŭ când în timpulŭ de 5 anĭ începêndŭ din 1886 s'ar începe edificarea bisericei, care conclusŭ alŭ societăţii menţionate mi s'a comunicatŭ în scrisŭ la cererea mea.

(Va urma).

Mulţămită publică. Subsemnatulŭ, în numele jalnicului meu tată *Ilie* şi a tristei nóstre familii, esprimŭ cea mai adêncă şi cordială mulţămită publicului numĕrosŭ şi deschilinitŭ d-lorŭ preoţĭ: Georgiu Puşcariu, protopopulŭ Ciceu Cristurului, Simionŭ Popanŭ, parochulŭ Figei; d-lorŭ învĕţătorĭ Simionŭ Moldovanŭ din Betlénŭ şi Ioanŭ Diuganŭ docente în Malinŭ — dintre carĭ celŭ dintêiu cu pruncii sĕi scolarĭ a ţinutŭ şi corŭ — pentru bunăvoinţa cu care pe lângă totŭ frigulŭ din 13 l. c. au prestatŭ cele mai completce onorurĭ funebre scumpei mele mame Flórea Boteanŭ n. Suciu, care după o scurtă suferinţă a adormitŭ în Domnulŭ în 11 Decemvre c. Repausata a ajunsŭ etatea de 75 de anĭ, dintre carĭ 52 i-a petrecutŭ într'o armoniósă viéţă conjugală. A datŭ societăţei 12 fii şi a ajunsŭ a-şĭ vedé strănepoţii fiicei a 12 a. S'a astrucatŭ în Betlénŭ în propria grădină la 13 Decemvre a. c.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi amintirea eternă!

Betlénŭ — municipiulŭ S.-Dobêca — 13 Dec. 1887.

Ioanŭ Boteanu,
preotulŭ Nuşfalĕului.

Ultime scirĭ.

Aubertin, atentatorulŭ la viéţa lui Julles Ferry, a fostŭ apucatŭ de delirium tremens şi dusŭ în secţia nebunilorŭ din închisóre.

„Lupta“ din Bucurescĭ spune că regimentele primiseră ordinŭ sĕ libereze contingentulŭ anualŭ, ca după obiceiu, până la sfêrşitulŭ lui Decemvre. Dilele astea ministerulŭ a revenitŭ asupra ordinului şi a poruncitŭ ca nicĭ unŭ soldatŭ sĕ nu fie liberatŭ.

Berlinŭ, 19 Decemvre. — Generalulŭ de Schweintz, ambasadorulŭ Germaniei în Rusia, s'a întorsŭ din Friedrichsruhe şi plécă la Petersburg cu instrucţiunĭ pacifice şi împăciuitóre.

DIVERSE.

Feriţi-vĕ de umedéla la picióre. — Una din regulele igienei e şi ţinerea picióreIorŭ calde şi nepĕtrunderea la ele a umedelei. Povĕţuimŭ pe sătenĭ d'aşĭ unge cismele lorŭ cu următórea compositiune care face ca apa sĕ nu pótă pĕtrunde prin pielea încălţămintei. Sĕ se fiarbă, încetinelŭ: 250 grame seu, 125 grame grăsime de porc, 65 grame céră galbenă, 65 grame untŭ de lemnŭ de masline şi 65 grame esenţă de terebentină.

(„Gaz. Săteanului.“)

Numĕrul festiv al „Gazetei Transilvaniei“.

In numĕrulŭ de Dumineca, 6 (18) Decemvre, alŭ „Gazetei Transilvaniei“ amŭ făcutŭ cunoscutŭ publicului românŭ, în urma întrebării ce ni s'a adresatŭ din diferite părţĭ, că diarulŭ nostru, împlinindŭ cu diua de 31 Decemvre 1887 stilŭ vechiu anĭ 50 ai esistenţei sale, îşĭ va serba în séra acestei dile şi în diua următóre 1 Ianuariu 1888 a cincĭdecea aniversare.

Totodată amŭ făcutŭ cunoscutŭ, că pentru diua de 1 Ianuariu 1888, Redacţiunea fóiei nóstre pregătesce unŭ *numĕrŭ festivŭ*, separatŭ, alŭ „Gazetei Transilvaniei“.

Pentru a înălţa serbarea nóstră diaristică, ce va culmina în edarea acestui numĕrŭ festivŭ, amŭ dorì sĕ contribue la înfrumseţarea lui câtŭ mai mulţĭ dintre bărbaţii noştri cu cunoscinţe, politicĭ, literaţĭ etc., în deosebĭ bărbaţii carĭ au colaboratŭ în aceştĭ 50 de anĭ la „Gazetă“ şi „Fóiă“ şi se află încă în viéţă.

Ii rugămŭ din nou dér pe acéstă cale sĕ binevoiéscă a ne trimite câte unŭ micŭ productŭ alŭ ingeniului lorŭ pentru numĕrulŭ festivŭ. Şi fiindcă nu putemŭ sĕ dămŭ acestui numĕrŭ o estindere prea mare, îi mai rugămŭ sĕ ne trimétă numai micĭ lucrărĭ de puţine rêndurĭ, de cuprinsŭ politicŭ, literarŭ, socialŭ, economicŭ etc., în prosă orĭ în poesiă.

Cei ce vorŭ voì astfelŭ sĕ conlucre la numĕrulŭ festivŭ, sĕ binevoiéscă a ne trimite manuscriptele lorŭ până la 22 Decemvre st. v. 1887.

Pentru ca sĕ se pótă lăţi câtŭ mai tare acestŭ numĕrŭ, amŭ stabilitŭ ca preţŭ de abonamentŭ pentru elŭ suma de 20 cr. v. a. Abonaţii „Gazetei“ îlŭ vorŭ primì numai pentru preţulŭ jumĕtate. Pentru România: 1 leu pentru neabonaţĭ, 50 banĭ pentru abonaţĭ. Abonamentele la numĕrulŭ festivŭ se potŭ face prin carte postale până la 25 Decemvre st. v. 1887. Numai trimiterea esemplarelorŭ comandate până la acestŭ terminŭ o putemŭ garanta.

Venitulŭ curatŭ alŭ numĕrului festivŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“ îlŭ destinămŭ pentru bibliotecile nóstre poporale.

Redacţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**

Pe acelŭ drumŭ, sub farmeculŭ dorului tĕu vomŭ trăi vecĭ de vecĭ, căcĭ scrisă este pe fruntea ta Nemurirea. Aştéptă-mĕ dér. Voiu sĕ plecŭ, şi....

Cu falnica ta strălucire
Pe lungĭ cărărĭ până nu plecĭ,
Dă-mĭ gloriósa-ţĭ nemurire
Şi'n schimbŭ ţĭ-oiu da iubirĭ de vecĭ!

Mariama îşĭ închise apoi ochii şi adurmì.

IV.

Ceasorniculŭ consumă mereu în tic-tac-urĭ cadenţate vremea vieţii. Suntŭ 11 óre din nópte. Mariama privea afară spre câmpia coperită c'unŭ cojocŭ grosŭ de neauă.

De pe suprafaţa zăpedei se reflectau la radele lunei scintei argintii. In casa ei o căldură tropică, afară unŭ frigŭ polarŭ. Sirius strălucea cu mărire încungiuratŭ de milióne le corpurilorŭ cerescĭ. Mariama nu-şĭ putea da sémă despre ceea ce o stăpânea. Intr'unŭ târdiu somnulŭ, acestŭ vameşŭ fără dreptate cătră mulţĭ abia că-i dete drumulŭ. Ea adurmì. Şi a visatŭ aşa de frumosŭ!

I se părea că o blândă înfăţişare de voinicŭ vede înaintea ei, Ochii lui erau negrii sprâncenele lui îmbinate c'unŭ pĕrŭ bogatŭ şi voce aşa de dulce! S'a apropiatŭ de ea, şi unulŭ lângă altulŭ ei se desmerdau, se drăgosteau şi îşĭ erau aşa de dragĭ. In giurulŭ lorŭ, i se părea, că colindă primăverile cele mai frumóse, că sunândŭ buciumulŭ din vale şi pe de-asupra capetelorŭ lorŭ fagii şi tei scuturându şĭ flórea, li se închină codrii, ér munţii şi văile îi prémărescŭ. Era peste putinţă ca ei sĕ se mai depărteze unulŭ de altulŭ. Ea îi coperea capulŭ cu pĕrulŭ ei de aurŭ, elŭ îi stringea mâna ei aşa de cu căldură! Amêndoi au îngenunchiatŭ şi înaintea unui isvorŭ şĭ-au juratŭ credinţă pe toţĭ vecii. Şi câtŭ era ea de fericită! Sirius, preschimbatŭ într'unŭ tinĕrŭ şi voinicŭ păstorŭ, s'a desbrăcatŭ de nemurire, şĭ-a lăsatŭ căile lui vecĭnice şi s'a scoborîtŭ pe pămêntŭ. Era aşa precum îlŭ visase odinioră, când s'a îndrăgitŭ de elŭ.

Diminéţa Mariama tredindu-se, umĕrulŭ ei, altădată albŭ ca marmora, acum era roşu vênĕtŭ. Atâta şi-lŭ sĕrutase ea. Privindu-se în oglindă, buzele ei erau vinete şi supte.

V.

Mariama slăbea di de di. Odată o părăsiră tóte puterile cu desĕvêrşire. Nu mai dorea nimicŭ, nu mai vorbea nimicŭ. Fibre de fibre mintea ei pare-că se scurta răsărindŭ în locu-i halucinaţiunĭ ce mistue adevĕrulŭ şi claritatea. Atâta i-a mai rĕmasŭ!

„Da, vréu sĕ morŭ! Sĕ morŭ şi sĕ sborŭ la tine! Hrănită cu desperarea, muncindŭ în pămêntulŭ sarbedŭ alŭ jalei şi tristeţii, potŭ încă sĕ-ţĭ spunŭ atâta, că te-am iubitŭ c'unŭ dorŭ peste mĕsură. Dér tu n'ai vrutŭ sĕ ştii de mine. Vai! căcĭ erai pré frumosŭ şi măreţŭ, decâtŭ ca sĕ nu te potŭ iubi! Óre de ce nu m'a făcutŭ Dumnedeu şi pe mine o stea? In calea nóstră de vecĭ póte ne-amŭ fi întêlnitŭ vre-odată. Şi ar fi fostŭ destulŭ atâta pentru ca sĕ ştiu şi sĕ simtŭ noroculŭ rĕsărindŭ pe urma paşilorŭ mei. O! Sirius, singura mea rugă-i sĕ mĕ dai uitării, şi'n ultimele momente închide cu radele tale moi şi divine pleopa-mĭ obosită, obosită, dicŭ, de greutatea nopţilorŭ petrecute în priveghere, privindŭ mărirea ta! Şi căcĭ nu potŭ mai multŭ decâtŭ atâta, adio Sirius! . . . .
. . . .

Aşa povestea vêntulŭ tómnei când pribegea prin dumbrava de lângă satŭ. Elŭ se ştia numai singurŭ, pe când o urechiă îlŭ asculta.

Octomvre, 1887. *Traianŭ H. Popŭ.*

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aură 5% . . .	95.80
Rentă de hârtiă 5% . .	79.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146. –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	90 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	111 —
Bonurĭ rurale ungare . .	110.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 —

Bonurĭ croato-slavone . .	—.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	121.50
Renta de hârtiă austriacă	75.15
Renta de arg. austr. . .	78 80
Renta de aurŭ austr. . .	107 40
Losurile din 1860 . . .	129.—
Acţiunile băncei austro-ungare	859 —
Act. băncei de creditŭ ung.	269.75
Act. băncei de creditŭ austr.	267.20
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	6 03
Napoleon-d'orĭ	10 07
Mărcĭ 100 imp. germ. . .	62.10
Londra 10 Livres sterlinge	127.15

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 6 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%) .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) .	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) .	96—	97—
» » » (5%) . .	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 20 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.02	»	10.07
Lire turcescĭ	»	11.26	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.30
Galbenĭ	»	5.90	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	$6\frac{1}{2}-8\%$ pe anŭ.		

Concursŭ.

Pentru ocuparea unui postŭ de învĕţătorésă, eventualŭ unŭ învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Bistriţa, cu unŭ salarŭ anualŭ de 300 (trei sute) fl. v. a. şi cuartirŭ bunŭ în scólă, cu condiţiune, ca învĕţătorésa sĕ aibă cualificaţiunea recerută prin lege, apoi sĕ fiă jună, séu nemăritată, eventualŭ, décă învĕţătorésă nu s'ar afla, învĕţătorulŭ asemenea sĕ aibă cualificaţiune.

Concursurile au de a se adresa la presidiulŭ senatului scol. gr. cat. din Bistriţa pănă în **20 Ianuariu 1887.**

Alexandru Silasi,
presidentele sen. scol.

Theofilŭ Grigorescu,
notarŭ. 1—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.